

Mil. g. Placid Epalle je že 25 let opat trapistovskega samostana v Rajhenburgu.

Napadla sta ga dva ponočnjaka. Eden mu je prerezal glavno žilo na vratu in ga vrgel za plot, kjer je izkrmavel. Napadalec so že prijeli in ju izročili v zapore v Kamniku, da prejmeta kazen za nečuveno ponočnjaško posurovelost.

Kmetje obračunali s kurjim tatom. V Štepancu v Medjimurju je odnesel tat tamošnjim posestnikom blizu 2000 glav perutnine. Vaščani so v noči stražili svoje kurnike. Uspelo jim je, da so zasačili tatu pri kraju. V vreči je imel sedem zadavljenih kur in še utekel bi bil, da se ni zapletel med koruzo na polju. Ko je padel, so ga razjarjeni ljudje s palicami ubili.

Izpred sodišča.

Obsojena tatca. S ponarejenimi ključki je ukradla letos 1. marca v Vajgnu pri Jarenini 38letna Marija Brukmaj-

ster iz Gačnika posestnici Alojziji Lorbek 17.000 Din. Po tatvini je zginila in se potepala po Dalmaciji in Zagrebu. Ko se je upala zopet v Maribor, so jo zaprli in našli pri njej samo še 10 Din. Brukmajstrovo so obsodili v Mariboru dne 24. septembra na tri leta robije.

Obsojen na sedem let. Naš list je že poročal, kako je bila v noči od 11. na 12. avgusta napadena in izropana bolj na samoti stanujoča 49letna Marija Premelč v Sedlarjevem pri Podčetrtku. Napadena je prepoznala zločinca v osebi domačina Franca Glonariča, posest-

Nova prosvetna zastava v Ljutomeru je bila slovesno blagoslovljena dne 22. septembra.

Naš novi podban dr. Stanko Majcen.

nikovega sina. Orožniki so Glonariča zaprli, vendar je v preiskavi in pri obravnavi dne 24. septembra dejanje trdovratno tajil in se je izgovarjal, da je bil v noči napada doma. Za njegovo krivdo je govorilo toliko dokazov, da je bil obsojen na sedem let robije in na povračilo raznih stroškov. Cela okolica se zgraža ter obsoja zločin, katerega je zagrešil domačin in kaj takega sploh ne pomnijo v tamošnjem kraju.

Nepoboljšljiv vlomilec. Maks Rasberger, 30letni kleparski pomočnik iz Ljubljane, je zapustil letos pred meseci zapor. Komaj je bil na svobodi, že se je lotil vlomov po deželi in mu je padel parkrat v roke prav znaten denarni plen. Nakradeno gotovino je zapravljaval po krcmah in se je na ta način izdal, da so ga orožniki zaprli. V Ljubljani je bil obsojen le radi enega vloma dne 24. septembra na 1 leto in 3 mesece robije, radi ostalih je bil oproščen zaradi pomanjkanja dokazov.

Amerikanske.

Dr. F. W. Good iz Seattle, Wash., se vozi z majhnim motornim čolnom ob obali severnoameriškega polotoka Alaska in uporablja kabino na svoji ladji za izvrševanje zobozdravniške prakse po oddaljenih vaseh in mestih.

Gospa Steve Kayser iz Mansfielda, država Ohio, poseda krotko miš, ki cvrči ravno tako kakor kanarček, če igra radlo aparat.

Harry E. Govitt v Topici, država Kansas, ima pri svoji hiši ribnik, v katerem dresira in vadi v raznih spretnostih ribe. Njegove ribe skačejo skozi obroč, preko nizkih za-

Januš Golec:

Po divjinah Kanade

Ljudska povest po raznih virih.

(Dalje.)

Zrak je bil prenapolnjen in je odmeval od klopota kopit in rogovja, od globokega ter kašljanju sličnega godrnjanja nepreglednih čred.

Mimohod jelenjih čred je trajal v kar najbolj tesno sklenjenih vrstah cele tri dni. Šele po treh dneh so se začele procesije bolj redčiti. Dobrih 48 ur za tem pa ni bilo, kakor daleč je neslo človeško oko, niti enega jelena več.

Pri baš kar opisanem preseljevanju jelenov si lahko predstavljamo, da lovca ni stalo posebnega truda, uloviti in pobiti za zimski čas nekaj deset najlepših komadov. Nastreljala sta cele kopicе selečih se snežnih gosi, nalovila iz jezera nekaj sto največjih severnih postrvi ter nabrala nekaj čebrov prav okusnih jagod.

S pripravami za zimo sta se morala žuriti. Severna zima se je bližala z brzimi koraki. Viharji, radi katerih je padla temperatura kar naenkrat pod ničlo, so zatulili od Severnega morja.

12

Stoječe vode so pričele sedemmesečno spanje pod ledeno skorjo. Dnevno se je debelila snežena odeja in je segala na mestih že 1 m na debelo. Še par dni in taborišče na otoku je komaj še nekoliko lukalo izpod zametov.

In nato je sledilo tuleče in besneče vreme, ki je trajalo en dan ter dve noči in je popolnoma pokopalo neznatno naselbinico na otoku.

Samotarja sta se morala izkopati izpod snega s pomočjo predora, katerega sta širila in poglobljala, da je bilo mogoče v njem stati ter se izogibati. Stene predora sta močno zbila z lopatami, da se ni prožil sneg izpod stropa. Približno na sredini tunela sta obesila jelenovo kožo, ki bi naj zadrževala pritisk mrzlega zraka od zunaj.

Precej visoke smreke in breze, med katerimi je bilo zgrajeno taborišče, so branile ter zadrževale, da viharji niso mogli odnesti snega in radi tega štita ni bilo treba kože in staje oledeniti s polivanjem z vodo.

Med pospravljanjem po notrajnosti kože in hleva je snežilo dan na dan. Snežena odeja se je vedno bolj debelila in spreminjala radi neprestanih zametov obliko.

Slovenska Krajina.

Murska Sobota dobi V. gimnazijski razred. »Gospodar« se je s prekmurskim narodom vedno boril za razširjenje prenapolnjene nižje gimnazije v M. Soboti v razširitev v višjo. Borbo Prekmurcev sta podprla s posredovanjem naša ministra dr. A. Korošec ter g. dr. M. Krek in tako je Murska Sobota dobila na predlog prosvetnega ministra s kraljevim ukazom V. gimnazijski razred.

Cene na sejnih v Slovenski krajini. Na naših sejnih so se izvršile tekom meseca avgusta zelo občutne spremembe pri cenah. Jasno je dovolj, da te spremembe posegajo zelo občutno v naše narodno gospodarstvo in so zelo usodne za našega kmeta, ker tvorijo vsekakor glavni dohodek poleg poljedelskih pridelkov skoroda glavni vir izkupička pri prodaji živine. Vsekakor je pa sedanjí padec cen zelo katastrofalen in je skoro tako velik, da še skoro tak ni bil. Če primerjamo cene z onimi pred dvema mesecema, nam te številke kažejo dovolj jasno ta usodepolni preobrat, ki tako globoko posega v naše narodno življenje in v jedro naših dohodkov. Če primerjamo cene, nam stopi ta razlika očividno pred oči. Prejšnjo se biki prodajali po 4 Din za 1 kg, sedaj pa po 2—2.50 Din. Voli, ki se prištevajo k prvovrstnemu blagu, so padli od 5 Din na 2.75—3 Din za 1 kg. Cena telet je padla na minimum. Da je prišlo do teh usodepolnih cen, je glavna krivda v letošnji suši. Sena ni bilo, otava je skoro popolnoma zgorela sredi travnikov, drugih krm pa je zraslo letos tako malo, da obstojajo res velike skrbi za prehrano živine po naših krajih. In očitno ima ta slaba letina za posledico, da se je začel naš kmet v skrbi za prehrano živine zatekati na sejmiške prostore s svojo živino in hoče obdržati le to, kar mu je neobhodno potrebno za obdelavo svoje zemlje, a čisto se to žene na sejem, ker po zimi pač rabi živina krme in če je že sedaj kmalu ne bo, jo bo pozimi še manj. In kar je najbolj žalostno, še nobenega povpraševanja ni po tej prignani živini na sejem. Kdo jo bo kupoval, če ni nobenega izvoza v inozemstvo? Italija se ne pojavlja na sejmiščih. In baš Ita-

lija je bila do sedaj naša najboljša odjemalka živine in tudi najboljši kupec. Ostale države pa že precej časa niti ne povprašujejo po naši živini. Ker je pa tudi v Italiji vladala letos suša, je razumljivo, da je tudi naval domačih živinorejcev znatnejše poskočil v ponudbah, kar popolnoma opravičuje gospodarstvo slesherne države. Razumljivo pa je, da se bodo cene naši živini zopet povzdignile, ker prihaja jesen in zima in se v teh dveh dobah uporabi veliko več mesa kakor spomladi in poletu. Isto je bilo tudi s svinjami pred par meseci, sedaj pa je povpraševanje po svinjah veliko in cene so na taki višini, da še zadovoljujejo. Zato naj naši živinorejci nikar ne obupajo nad cenami, ker s časom se bo tudi ta nedostatek popravil in vili novega poguma za živinorejo. Upamo, da bo ta čas kaj kmalu prišel. Daj Bog, da bi!

Ugodnosti za naše sezonske delavce. Poljedelsko ministristvo je vsem sezonskim delavcem, ki dobe namesto denarja kot zaslužek blago v naturalijah, to je rž, pšenico ali koruzo itd., dovolilo četrtinsko vožnjo za prevoz blaga do domače postaje. Na tovarnem listu morajo le označiti potrdilo delodajalca, da so žito res zaslužili namesto denarja in koliko kilogramov so ga dobili. Popust velja v času od 10. septembra do 31. decembra t. l. od vseh postaj vzhodno od: Strizivojne, Vrhpolje, Beli Manastir, Osijek, Baranjako, Petrovo selo in severno od Save in Donave.

Trgatev koruze. Malo kje je toliko koruze, kod v dolnjem delu Slovenske krajine. Tujcu se najbrž čudno zdi, ko sliši sedaj petje ter vriskanje od vseh strani. Veselo je kot ob vinški trgatevi. Zgodaj zjutraj se peljejo trgači na delo in vsi veselo prepevajo. Po našem polju se razlega petje in vrisk in to vse do večera. Kar je še bolj nenavadno, vriskajo tudi ženske in dekleta. Kdor kaj takega še ni videl in ni slišal, bi mislil, da je vse pijano. Pa vse to veselje ni pod vplivom alkohola, temveč le izraz razposajenosti in veselja.

Cerkvena vest. Župnik v Dobrovniku g. Pavel Volper je vsled bolehnosti stopil v pokoj in se preselil v Sombathely na Madžarsko, kjer je njegova rojstna domovina. Dobrovniško faro je upravljal provizor g. Stefan Lejko. Sedaj je dobila fara novega župnika in

sicer v osebi dosedanjega provizorja g. Lejko Stefana.

Smrtna kosa. Dne 5. avgusta t. l. je v bolnišnici v Buenos Aires v Argentini umrl naš prekmurski rojak Franc Ozmeč iz vasi Malinci. V mlči domovini, katero je tako pristrčno ljubil, zapušča ženo in 4 otroke. Franc nas je zapustil v najlepši moški dobi 37 let. Naj v miru počiva!

Sobota. V bivši katoliški ljudski šoli v Soboti se vrši gospodinjski tečaj. Udeležba je srednja. Tudi se vrši večerni tečaj za kuhanje dvakrat na teden. — Dne 16. septembra je vršil pregled ljudskošolskih otrok in dijakov na tukašnji gimnaziji specialist-zdravnik za tuberkulozo na Golniku g. dr. Furlan. — Pregledovanje in žigosanje sodov se bo vršilo letos pri postaji za kontrolo sodov v Soboti 10. in 11. oktobra, 12. novembra in 10. decembra. Vsi, ki žele imeti žigosane sode, naj tega roka ne zamudijo! — Sobota je zopet imela lep večer po dolgem presledku. Pod okriljem sreskega odbora Rdečega križa v Soboti je bil prirejen vesel večer, na katerem so sodelovali bivši in sedanjí člani Narodnega gledališča iz Ljubljane s humoreskami, enodejankami in glasbenimi točkami. Večer Rdečega križa je dobro uspel in vse je bilo v najlepšem redu izvršeno. To je bilo nekaj za nas in smo hvaležni vodstvu Rdečega križa za ta izredno prijeten večer.

Grensovci. Naše Prosvetno društvo je v nedeljo dne 29. septembra polagalo račun o svojem delu. Občni zbor je bil polnoštevilno oblikan. Za predsednika je ponovno izvoljen g. Žerdin Martin, trgovec. Največje delo društva je bilo v pretekli dobi krasno uspeli fantovski tabor. Odbor si lahko šteje v čast, da je prireditelj kljub nasprotovanju tako dobro izpeljal. Vsi odborniki so se trudili, vendar je največ delal g. Horvat Joško, ki je bil povsod poleg, kjer je bilo treba dela. V novi poslovni dobi želimo odboru mnogo uspeha, naj Bog blagoslovi njegovo nesebično delo.

Turnišče. Pri nas je vedno živahno. Včasih osebne, drugič zopet stvarne (realne) spremembe. Zdaj se vrti vse okrog cerkve. Stara cerkev iz leta 1333, znamenita po svojih freskah, je bila že pred vojno premajhna, da bi objela vse farane in številne romarje, ki pri-

V dneh nepretrganega snega in viharja sta dolbla lovca od predora levo ter desno skladišča, kamor sta nameravala shraniti preko zime kože v pasti vlovljenih ter ustreljenih kožuharjev.

V neznosno dolgih zimskih večerih sta čitala knjige, katere sta prinesla seboj iz Fort Smitha.

Kakor hitro pa je nehal sneg in se je razjasnilo, sta se dokopala samotarja na prosto in pričela nastavljanje pasti. Ena vrsta pasti se je vlekla v severno-vzhodni smeri ob obrežju jezera, druga južno-vzhodno v gozdno pokrajino. Vsak dan sta pregledovala pasti. Na pregledne pohode sta jemala seboj ročne sani, orožje in mrzlo prehrano. Navadno sta se odpravila na pot na vsezgodaj v jutro in se vračala v trdi temi. Dnevi so se že bili namreč skrčili le na par ur, ko se je še videlo in je bilo kolikor toliko svetlo. Solnce je vzhajalo ob deveti uri predpoldne, ob petih čez poldne je že bila popolna tema.

Kožuharjev vseh vrst se je podilo po okolici jezera tudi v najhujši zimi vse polno. Največ je bilo lisic, hermelinov (neka vrsta podlasic) in volkov. V dneh, ko ni sneg zamel prehitro nastav-

ljenih pasti, je znašala dnevna vrednost kož 50—60 dolarjev in še več.

Zadnji dan novembra se je zbudil Gruber precej zgodaj. Čudil se je, ko je zagledal tovariša povsem napravljenega in je nameraval baš zapustiti taborišče.

Pri pogledu na vzbujenega prijatelja je stopil Amerikanec k njegovemu ležišču in mu pošepnil:

»Boljše je, da se nekoliko odpočiješ. Sam bom napravil izlet proti gozdu in radi tega sem tako zgodaj na nogah. Pasti bom pustil pri miru, opazoval bom le volčjo sled. Podi se po gozdu izredno številno volčje krdelo; mogoče bom nekatere upihnil s kroglo. Kmalu popoldne bom zopet doma.«

Amerikanec se je odstranil in na ležišču ostali prijatelj je skušal, da bi ponovno zaspal. Nekaj nerazumljivega je motilo njegov jutrajni mir in mu odganjalo spanec. Zavil v spalno vrečo, je čital par ur, vstal in pripravil zajutrek. Ob osmi uri je polukal ven na prosto. Sij zvezd in severne svetlobe je malodane ustvarjal beli dan.

prek, priplavajo na pokle in se pustijo božati ...

Jim Webster, star za morec, drži v ustih že celih 40 let srebrni dolar, da odganja od sebe zle duhove. Doslej je porabil na ta način dva novca ...

Na farmi v bližini Wilmingtona v državi Ohio, zbira Howard L. Collett veje in poganjke, ki posedajo že po naravi obliko črk. Na ta način je že zbral celo abecedo ...

E. L. Gaylor iz Saugusa, država Massachusetts, si lasti evetovni rekord, kar se tiče zadrževanja sape. Pri nekem poskusu vpricho profesorjev vseučilišča